Vesihuoltolaitoksen maksujen ja taksan päivitys vuodelle 2027

Kunnanhallitus 16.11.2026
259/02.05.00.00/2026

Valmistelija Tekninen johtaja Mikko Luostarinen, Kermanrannantie 7, 79700 Heinävesi, puh. 040 355 6320, email: mikko.luostarinen@heinavesi.fi

Selostus

Vesihuoltolain muutos (5.12.2025/1087) tuli voimaan 1.1.2026. Vesihuoltolain 18 § säädetään vesihuollon maksujen yleiset perusteet ja ja 19 § perittävistä maksuista. Lain mukaan vesihuollon ja viemäröinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä niillä voidaan kattaa laitoksen käyttökustannukset sekä uus- ja korjausinvestoinnit laitoksen omaisuudenhallintasuunnitelman mukaisesti. Lakimuutoksen myötä maksujen kohdentumisessa korostuu kustannusten aiheutumisperiaate vesihuollon eri alueiden välillä.

Vesihuoltolain muutoksessa lakiin tehtiin uusi 9 a § kirjaus omaisuudenhallintasuunnitelman laatimisesta. Omaisuudenhallintasuunnitelman tarkoituksena on varmistaa, että laitos kykenee huolehtimaan vesihuollosta ja vastaamaan vesihuollon toimintavarmuudesta niin, että vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi ja laitos toimii lain 18 § mukaisesti. Heinäveden kunnan vesihuoltolaitos on aloittanut omaisuudenhallintasuunnitelman valmistelun vuoden 2026 aikana. Laki määrittää, että omaisuudenhallintasuunnitelma tulee olla laadittuna viimeistään vuoden 2027 loppuun mennessä.

Heinäveden kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta on kokonaisuutena ollut pitkään tappiollista. Vesihuollon maksuja ja taksaa on tarkastettu edellisen kerran vuoden 2026 alusta lukien ja taloutta on saatu oikaistua. Toiminta on kuitenkin laitoksen talouden ennusteen perusteella edelleen tappiollista. Voimassa olevassa taksassa vesihuollon käyttö- ja kulutusmaksut on kaikilla toiminta-alueilla samansuuruiset ja perusmaksuissa on huomioitu eri toiminta-alueiden kustannusvastaavuutta niin, että perusmaksut ovat kirkonkylän toiminta-alueella merkittävästi muita toiminta-alueita edullsemmat. Taloudellisen tarkastelun pohjalta Kirkonkylän toiminta-alue on laitoksen alueista ainoa, jossa vesihuoltolain mukainen kustannusvastaavuus toteutuu. Muilla toiminta-alueilla erityisesti jäteveden korkeat käsittelykulut ja investointien poistot rasittavat taloutta, eikä vähäisistä kuluttajamääristä johtuen kustannusvastaavuutta arvioida saavutettavan täysin, maksuissa on huomioitava myös vesihuoltolain mukainen kohtuullisuuperiaate.

Taksan tarkastus vuodelle 2027

Käyttö- ja perusmaksut:
Omaisuudenhallintasuunnitelman laadinnan yhteydessä tulee huomioida laitoksen pitkän aikavälin investointitarpeet. Tekninen toimi on määrittänyt tulevia investointitarpeita, joiden perusteella on havaittavissa, että merkittävimmät korjaustarpeet sisältyvät kirkonkylän vesihuoltoverkon vanhimpaan osaan, joka on rakennettu 1960- ja -70 lukujen aikana. Investointeihin tulee varautua laitoksen talouden suunnittelussa, joihin erityisesti perusmaksujen osuus tulisi kohdistaa. Muilla toiminta-alueilla maksujen tarkastuksella tulee pyrkiä lähemmäs kustannusvastaavuutta.

Vesihuoltolaitoksen yhdistetyssä talousarvioesityksessä vuodelle 2027 on huomioitu käyttö- ja perusmaksujen korotusvaikutus 10 % suuruisena. Maksujen kohdentuminen käyttö- ja perusmaksuihin sekä toiminta-alueille tulee ratkaista niin, että huomioidaan laadinnassa oleva omaisuudenhallintasuunnitelma sekä vesihuoltolain 18 § ja 19 § edellyttämät maksujen määräytymisperiaatteet.

Vuotovahingot ja hyvitysperiaatteet:
Heinäveden kunnan vesihuoltolaitoksen taksassa, maksuperusteissa tai yleisissä toimitusehdoissa ei ole käsitelty laitokseen liittyneen omasta järjestelmästä aiheutuneiden vesivuotojen hyvityskäytäntöjä. Liittymä- ja toimistusehtojen mukaisesti laitoksen verkkoon liittyjä vastaa kiinteistön vesijohto- ja viemäriverkosta liittymispisteestä lähtien. Liittymispisteet määritellään yleisesti liittymissopimuksessa. Liittymispiste on lähtökohtaisesti runkojohdon ja taloliittymän liittämiskohta, joissain tapauksissa tontin rajalta lukien. Toimitusehtojen mukaisesti vedenkulutus laskutetaan voimassa olevan taksan mukaisesti ja se todetaan laitoksen asentamalla vesimittarilla. Vesihuoltolaki ei ota kantaa tai määrää vuotovesihyvityksistä laitoksen ja asiakkaan välillä.

Vuotovesihyvityskäytäntöjä eri laitoksissa ja kunnissa tarkasteltaessa, lähtökohtana pidetään yleisesti toimitetun veden laskutusta toteutuneen mukaisena vesimittarilta lukien, sekä mahdollista hyvitystä jäteveden käyttömaksusta, mikäli voidaan luotettavasti todeta, että vuotovesi ei ole johtunut viemäriin. Vuotovesihyvitykset perustuvat vesihuoltolaitosten omiin, taksassa määrättyihin perusteisiin ja tapauskohtaiseen harkintaan.

Heinäveden kunnan vesihuoltolaitokselle on toimitettu vuotovesihyvityshakemus yksityisen kiinteistönomistajan toimesta, jonka vuoksi vesihuollon maksuperusteisiin tulee sisällyttää periaatteet tilanteen ratkaisemiseksi ja tulevaisuudessa vastaavissa tapauksissa noudatettavaksi periaatteeksi.

Toimivalta:
Kuntalain 14 § 2 mom. 8 kohdan perusteella kunnanvaltuusto päättää palveluista ja suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista ja kunnan hallintosäännön 23 § kohdan 35 mukaan, kunnanhallitus päättää perittävistä maksuista ja korvauksista valtuuston hyväksymien yleisten maksuperusteiden puitteissa.

Tekninen johtaja esittelee kokouksessa vesihuoltolaitoksen taloutta ja maksujen kohdentumista toiminta-alueiden välillä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus käy keskustelun vesihuollon maksujen ja taksan tarkastusperiaatteista huomioiden teknisen toimialan talousarvioesityksen vuodelle 2027 sekä vesihuoltolain vaatimukset. Kunnanhallitus evästää teknisen johtajan keskustelun perusteella vesihuoltotaksan 2027 päivityksen jatkovalmistelun osalta. Tavoitteena saattaa valmisteltu taksa valtuuston päätettäväksi vuoden 2026 aikana.

Päätös